

ILMASTOTEKOJA

RUOHONJUURITASOLLA

“ILMASTOTEKOJA RUOHONJUURITASOLLA” on MTK-Satakunnan 2-vuotinen tiedonvälityshanke, joka käynnistyi toukuussa 2021.

Hanke välittää tietoa maa- ja metsätalouden hiilensidonnasta ja päästöjen vähentämisestä alueen maanviljelijöille ja metsänomistajille sekä asiasta kiinnostuneille kulluttajille.

MONIA VIJELIJÖITÄ VOI KIITTÄÄ JO NYT PIENTÄ ILMASTOTEOSTA.

Tässä liitteessä esitellään muutamia esimerkkejä hyviksi havaituista toimista.

KÄYTÄNNÖSSÄ HIILENSIDONTA on maan multavuuden parantamista, jota voidaan tehdä syväjuurisilla kasveilla, kasvikierrolla, vesitalouden hoidolla, tiivistämistä välttämällä, tarkennetulla kasvinravitsemuksella ja kalkituksesta huolehtimalla.

<https://www.mtk.fi/maaperaohjelma>

JANNE PALOVIIDAN TILALLA TURVEPELTO SITOO HIILTÄ

“Olemassa olevat turvepelot pitäisi viljellä ja ottaa sieltä hyvät nurmisadot ja sitä kautta sitoa hiiltä. Karjatilalla on hyvät mahdollisuudet viljellä turvepeltoja niin, että viljely on ilmastoteko”, sanoo **Janne Palo- viita**.

Hän pitää lypsykarjatilaa Honkajoella. Tilalla on 160 hehtaaria peltoa, josta noin puolet on eloperäistä/turvepeltoa. Hän on monilla

JANNE PALOVIITA

toimilla kehittänyt tilaa vähäpäästöisemmäksi ja lopulta jopa hiiltä sitovaksi.

Oleellista ilmaston ja hiilensidonnasta kannalta on se, että turvepeltoilla on kasvipeitteisyys läpi vuoden, kalkituksesta pidetään huoli ja peltoa muokataan vain keväällä ja silloinkin kevyesti. Säästösalojituksella saadaan pidettyä pellon vesitase sopivana. “Pidämme kolmen-neljän vuoden syklissä nurmea ja yhtenä vuonna kauraa samalla pellolla. Valitsemme syväjuurisia lajikkeita, jotka ovat hyviä hiilensitojia. Kaikkein huonoin vaihtoehto olisi jättää pelot nyt oman onnensa nojaan”, Janne Paloviita huomauttaa.

Hänen mielestään turvepeltojen viljelijöiden syylittäminen on ollut hätiköityä, sillä jo nyt on tehty paljon.

“Otamme myös onkeen kaikista uusista tutkimustuloksista, joilla hiilensidontaa voidaan lisätä”, hän jatkaa.

UREALLA PIENEMPIIN PÄÄSTÖIHIN

"Meillä on traktorissa urea-tankki, mikä auttaa päästöjen vähentämisessä", kertoo agrologi **Sofia Setola** yhtenä esimerkkinä omista pienistä ilmastotoistaan.

Uusimmissa traktoreissa ja puimureissa käytetään dieselin lisäksi ureaa erillisessä tankissa. Urean käytöllä saadaan optimoitua moottorin hyötösuhde ja sitä kautta pienennettyä polttoaineen kuluusta. Säästöjäkin syntyy, koska urea on vähän dieselöljyä edullisempaa.

IP-viljelyä täsmätoimina

Sofia Setolalla on viljatila maatalousyhtymänä yhdessä isänsä kanssa Nakkilassa. Tilalla tuotetaan sopimusviljelynä Apetitin pakastehernettä.

Ympäristö- ja ilmastoasiat on tilalla otettu huomioon useilla tavoilla. Tila kuuluu ympäristökorvauksen piiriin, mikä edellyttää muun muassa suojaistoja. Peltoalasta ke-

vytmuokataan joka vuosi tarvittava määrä. Tilan pelloista osa on luonnonhoitopeltoa ja kesantoa. Tilan pienimmät pelot ovat luonnonhoitopeltoa, viherkesannolla tai kesannolla, joka tarvittaessa niitetään ja jätetään maatumaan peltoon.

"Herneen sopimustuotanto on IP-viljelyä, jossa pelolla ei ajella turhaan. Tuholaisia torjutaan ja muita viljelystoimia tehdään vain tarpeen mukaan, ei varmuuden vuoksi", Sofia Setola kertoo.

IP-viljely tarkoittaa integroitua tuotantoa, maataloutta, jossa täsmätoimin pyritään vähentämään ympäristörisitteitä tehokkuudesta juurikaan tinkimättä.

"Toivon, että tulevaisuudessa voisin korvata osan kemiallisista lannoitteista eläinperäisillä lannoitteilla eli lannalla. Olisi hienoa, jos tilat pääsisivät keskenään yhteistyöhön. Mahdollinen ylimääräinen lanta tulisi tehokkaasti kaikkien käyttöön. Suosimme kaikessa hyvää kiertotaloutta ja hyötykäyttöä".

SOFIA SETOLA

WEBINAARISTA INSPIRAATIOTA

AIRI KULMALA

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hanke järjesti alkusyksystä webinaarin, jossa maatalouden haasteita ilmastonmuutoksessa selvitti **Airi Kulmala** MTK:sta ja kestävästä metsätaloutta **Marita Säämäki** Metsänhoitoyhdistys Karhusta. Viljelijäpuheenvuoron käytti **Antero Kaappa** ja metsänomistajan puheenvuoron **Katariina Latva**.

Linkin webinaaritalenteseen voi pyytää hankepäällikkö **Laura Mäkelältä**.

"Vesitaloudesta on pidettävä huolta. Olemme nähneet, että rannikkoalueella alkukesän ja vähän pidemmänkin jakson kuivuudet ovat yleistymässä. Nyt jos tilalla tehdään ojien kunnostusta tai muuta vesirakentamista, kannattaa miettiä, voinko ja miten voin hyödyntää rakenteita myös kastelussa omilla lohkoilla." (Airi Kulmala)

JARI RUSKI

RUSKIN TILALLA VARAUDUTTU ILMASTONMUUTOKSEEN

Jari Ruskillä on kasvinviljelytila Kiukaisissa Eurajoen rannalla. Tilalla on varauduttu ilmastonmuutokseen, päästöjen vähentämiseen ja hiilensidonnann tehostamiseen jo monen vuoden ajan. Tärkeimpinä toimina Ruski mainitsee täydennyssalaojitukset ja säätökaivot sekä kerääjäkasvien käyttöönotto nopeuttamaan pellon kuivumista keväällä ja maksimaalisen biomassan aikaansaamiseksi.

”Syyskynnot on minimoitu ja muokkausajat optimoitu. Tavoitteena tulevaisuudessa on peltojen pitäminen vihreänä koko vuoden ja viljelykierto, jossa sokerijuurikas ja herne kylvetään keväällä, muut kasvit syysmuotoina”, Jari Ruski kertoo.

Tilalla on siirrytty hakelämmitykseen, ja jossain vaiheessa on tavoitteena asentaa auringkopaneelit sähköntuotantoon.

ILMASTOSANASTO

YHTEYTTÄMINEN

Yhteyttämisessä eli fotosynteesissä kasvit muodostavat auringonvalon avulla hiilidioksidista ja vedestä sokeria sekä happea ilmakehään.

Yhteyttäminen on myös ensimmäinen hiilensidonnann vaihe.

HIILENSIDONTA

Hiilensidonta on tavoitteellista hiilidioksidipäästöjen vähentämistä ilmakehästä. Siinä pyritään lisäämään orgaanisen aineen määrää kasvustoon eli puihin ja pintakasvilisuuteen sekä maaperään. Maa- ja metsätalous ovat ainoita toimialoja, jotka sitovat luonnollisesti hiiltä.

HIILIVILJELY

Kaikki viljelytoiminta, joka pyrkii vähentämään maan multavuuden katoa tai lisäämään maan hiilipitoisuutta.

HIILINIELU

Luonnollinen ilmiö tai prosessi, joka sitoo hiilidioksidia. Tällöin syntyy orgaanista ainesta, esimerkiksi metsän kasvu.

MAATILAN HIILILASKURI

Laske tilasi hiilivirrat. Laskurin tavoitteena on tehdä maatilan hiilivirrat näkyviksi, lisätä hiilensidontaan liittyvää asiantuntijuutta sekä vauhdittaa maatalojen hiilensidontaan liittyvää keskustelua erityisesti kannustimien, päästöraportoinnin ja tutkimuksen kehittämisen osalta. Maatilan hiililaskuri on käytössä kaikilla MTK:n jäsenillä. <https://www.mtk.fi/hiililaskuri>

EI LANNISTUTA!

MTK-Satakunnan "Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla" on erittäin tärkeä ja ajankohtainen hanke, toteaa hankepäällikkö **Laura Mäkelä** MTK-Satakunnasta.

Hanke alkoi keväällä 2021 tilanteessa, jossa keskustelu ilmastonmuutoksesta oli kiivasta ja tunteita herättävää.

Jokainen ihminen, elinkeino, kaupunki ja maa joutuu nyt miettimään, miten päästöjä saataisiin pienemmiksi ja hiilensidontaa suuremmaksi. Hanke otti tavoitteekseen lisätä tietoa maatalouden hiilensidonnasta ja päästöjen vähentämisestä. Suomalaisilla maataloilla tehdään jo nyt paljon ilmastonmuutoksen torjumiseksi, mutta mahdollisuus on enempäänkin, kunhan kustannuksia ei kuor-

mata vain viljelijöiden harteille.

"Tutkittua ja luotettavaa tietoa tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan. Hankkeen tavoitteena on jakaa tietoa mahdollisimman käytännönläheisesti ja nostaa esille hyviä käytäntöjä esimerkiksi viljelymenetelmistä ja uusiutuvan energian käytöstä. Esimerkit tarjoavat inspiraatiota ja vertaistukea muille maatalousyrittäjille", Laura Mäkelä sanoo.

Maatalouden kohtuuton ja epäoikeudenmukainen syyllistäminen on satunut tuottajaväkeen. Laura Mäkelän viesti viljelijöille kuitenkin on seuraava: "Ei lannistuta, vaan vahvistetaan omaa toimialaa ja ollaan ylpeitä siitä mitä on tehty! Hankkeessa mennään positiivisella otteella!"

LAURA MÄKELÄ

IDEAT KEHIIN

Hankkeen teemoja ovat mm.

- ▶ Maaperä
- ▶ Kotieläintuotanto
- ▶ Kasvintuotanto
- ▶ Maatilojen energia
- ▶ Teknologia
- ▶ Viestintä

Ajankohtaista asiaa ja tietoa tapahtumista saat nettisivuilta ja somesta. Voit myös ottaa yhteyttä hankepäällikkö Laura Mäkelään.

Laura Mäkelä | 050 477 0870 | laura.makela@mtk.fi

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla

Ilmastotekoja_ruohonjuurella

MTK-Satakunta

satakunta.mtk.fi/ilmastotekoja-ruohonjuuritasolla

PELLOLLA-VIDEOSARJA

Hyvät käytännöt esiin

Ilmastotekoja ruohonjuuritasolla -hanke on kuvannut videoita yhteistyössä MTK-Varsinais-Suomen Maan vesitalous ja kasvukunto -hankkeen kanssa. Videoilla tutkitaan hyviä käytäntöjä, joita tiloilla tehdään jo nyt ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Kaikki kymmenen jaksoa löytyvät MTK-Satakunnan Youtube-kanavalta.

TOIMITUS: Laura Mäkelä ja Marjaana Perttula
TAITTO: Mediatoimisto Dorian

KUVAT: Markku Peltola, Anna Lehtinen,
Petri Rakkolainen ja Laura Mäkelä